

Жамбыл жалпы орта білім беретін мектебінің «Томирис» атты қыздар клубының

НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Үшінші мыңжылдықтың табалдырығын аттаған бүгінгі қазақ халқының мақсаты – қазіргі жаһандану үдерісіндегі өзінің ұлттық құндылықтарын сақтау, жастарын әлемдік деңгейде таныту, инновациялық өркендеу, ұлттық ғылымды дамыту, білім беру жүйесін бүкіл әлемдік стандартқа сәйкестендіру барысында қазақ тілі құнарында өркендету, дәстүрлі еңбек тәрбиесінің дербестігіне кепілдік беру, қоғамды әлеуметтік модернизациялау. **Болашақтағы ұлт анасын** тәрбиелеуде үлкен жауапкершілікті, ауыр миссияны міндет етеді. Тәрбие жұмыстарының басым бағыттарының бірі – тәрбие ұлттың рухани тамыры екендігі басты назарға алу.

Қазақ қызы дегенде ойға, ең алдымен инабатты, ибалы, «сыпайылық» деген сөзді мәңгі жадында сақтаған қазақтың нәзік, аяулы ару қызы елестейді. Ата-бабамыз «қыз» деген қасиетті ұғымды өте бағалап, қыз баланы еркелетіп өсірген, «Қыз өссе елдің көркі» деп ерекше аялаған.

Халқымыздың ырысты ынтымағын, береке-бірлігін, туыстың татулығын іске асыратын да, ұйымдастыратын да әйел-ана. «Ағайын тату болса – ат көп, абысын тату болса – ас көп» деген мақал сөз осыдан туса керек. «Томирис» клубының мақсаты – қазақ қыздарының адал, пәк, шешен, парасатты, инабатты, ұлтжанды, отаншыл және заманға сай іскер екенін бүкіл әлемге мойындату, қыздардың тұлға ретінде қалыптасуына көмек көрсету.

«Томирис» КЛУБЫНЫҢ ҰСТАНЫМДАРЫ

Қазақстан Республикасының тарихи және мәдени, ұлттық құндылықтарын сақтау, тән саулығын, салауатты өмір салтын ұстануға баулу, адамгершілік және рухани дамыту, қазақстандық патриотизмді қалыптастыру;

қыз баланың қоғамның белсенді мүшесі екенін ұғынуға, өткен тарихымызды білуге, адал достықты түсінуге, өнерге, мәдениетке, отан сүйгіштікке тәрбиелеу;

мейірімділік пен қамқорлық қасиеттерін, ізеттіліктерін қалыптастыру. Қыз бала алдында қоғамның, елдің, ұлттың болашағы үшін үлкен жауапкершіліктің тұрғандығын ұғындыру. Әдептілік пен сыпайылық, ибалылық, инабаттылық, тазалық пен адамгершілік нәрімен сусындату;

үлкенді сыйлайтын, кішіге қамқор болатын, білікті, білімді қызды қалыптастыру.

«Томирис» КЛУБЫНЫҢ МАҚСАТЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

Негізгі идеясы: «Ұлтыңды тәрбиелеймін десең, қызыңды тәрбиеле».

Әдісі: Сырласу, пікірлесу, талдау, дөңгелек үстел, шебер-сынып, кештер өткізу.

Университеттің тәрбие үдерісіне өзгерістер енгізу студент-жастардың ұлттық келбетін қалыптастыру қажеттілігінен туындап отыр. Еліміздің болашағы қазіргі жастардың қолында екенін білген Елбасымыз өз сөзінде: «Болашақ ұрпағымызды тәрбиелегенде – оларға жастайынан имандылық пен салауатты өмір сүруді саналарына сіңіре білсек, сонда ғана біз ұлттық рухы дамыған, Отанының гүлденуіне үлесін қоса алатын азамат өсіре аламыз» деген сөзінен жастардың тәлім-тәрбиесіне бірден-бір жауап беретін республикадағы қазақ қыздарының қара шаңырағы аталатын университетімізге қойылатын талаптың салмақты екендігі аңғарылады.

«Томирис» клубының негізгі мақсаты:

қазіргі қоғамдық ортада азаматтық ұстанымдары бар, жеке өмірде отбасылық міндеттерді алған білімімен ұштастыра білетін ұлтжанды, парасатты, ұлттық салт-дәстүр мен мәдениетті дәріптейтін шынайы қазақ аруын қалыптастыру және университет білім алушыларының сырласатын, ой бөлісетін, қажетті кеңестер ала алатын текті қыздар ортасын құру.

«Томирис» клубының негізгі міндеттері:

тарихи дара тұлға – арулардың ерекше қасиеттерін талдау арқылы қазақ қызының жиынтық бейнесін қалыптастыру;
ұрпаққа ұлттық тәрбиені сіңіруші ретінде даярлау;
кез келген ортада тіл мәдениеті мен шебер сөйлеуді дамыту;
сұлулық пен денсаулықты сақтаудың, салауатты өмір сүрудің басты қағидаларын ұстануды үйрету;
қоғамдағы білім беру және тәрбие мәселелерін ұлттық құндылықтармен сабақтастыру;

- болашақ ұлт анасы ретінде қыздарды отбасы өміріне даярлау;
- ұлттық құндылықтарды, салт-дәстүрді дәріптеп, жүзеге асыруға баулу;
- отбасы тұрмысына, үй шаруашылығына қатысты өмірлік қажеттілік дағдысын қалыптастыру.

«ТОМИРИС» КЛУБЫНЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

Тарихи тұлғалардан өнеге

«Қыз» - ардақты ана, аяулы жар, ұрпақ жалғастырушы, яғни «қыз» деген ұғымға толассыз теңеулер көп екені айдан анық. Қыз бала – болашақ ана, инабатты келін, ана-әже. Осы арқылы ұрпақ өсіріп, ұлт қатарын көбейтеді. Мұхаммед пайғамбардың қыз баланы қатты қастерлеген мынадай хадисі бар: «Қандай отбасында болмасын, қыз бала дүниеге келсе, сол күннен бастап, сол отбасының тілеуін періштелер үздіксіз тілеп отырады». Ұлттың бойындағы бар жақсы қасиеттерді – тілін, дінін, әдет-ғұрпын, салт-санасын, дәстүрін баласына, немересіне, немересінен шөбересіне жеткізуші, жалғастырушы, дамытушы – әйел-ана.

Сонымен бірге тарихымызда өткен аяулы аруларымыздың бейнесі де үлгі тұтарлық, өнеге аларлық болып табылады. Томирис – Тұран патшасы Афрасиябтың қызы, патшайым болып ел басқарған батыр қыз. Бөрте ханым – Шыңғыс ханның әйелі. Гауһар – Қабанбай батырдың жары. Домалақ ана (Нұрила) – Бәйдібек бидің әйелі. Қыз Жібек – мәңгілік махаббат символы, Қалампыр ана – Балуан Шолақтың анасы. Қарашаш – Жиренше шешеннің жары. Ұлы Отан соғысында ерлік жасаған қазақтың ер жүрек қыздары – Мәншүк пен Әлия, Желтоқсан оқиғасының батыл қыздары – Ләззат Асанова мен Сәбира Мұқаметжанова.

«Томирис» клубының мүшелерінің бейнесін қалыптастыру

Қазақтың ежелгі салт-дәстүрлеріне жүгінсек, қазақ қыздары ешқашан ер-азаматпен бедел таластыруға ұмтылмағаны белгілі. Әріден келе жатқан әдепті берік ұстанған халық қызын ешкімге қорлатқан емес. Қазақ қашанда қызын әлпештеп өсіріп, оң жақта отырған қызға аңдап қарап, оның «ақылына көркі сай» болуын қадағалаған. Халықтың ұғымында «қыз бала – елдің көркі, халықтың гүлі, өмір-тіршілігі» делінеді. Қазақ халқында қызға берілген анықтама, оларға қойылған талап-тілектер қызды аялаудың, оны тәрбиелеудің үлкен жолға қойылғанын көрсетеді.

Ата-бабамыз қашанда қыз балаға ерекше қараған. «Өмірдің ащы-тұщысын көріп ысыла берсін, тұяғы тасқа салса кетілер, суға салса жетілер» деген оймен ұлын жел өтінде ұстаса, қызын «аз күндік қонағым, алтынның сынығы, шұғаның қиығы» деп, бөркінің төбесіне үкі қадап үлпілдетіп өсірген. Оны аялап, мәпелеген. Өйткені, «жұмақ – ананың табанының астында», «ана бір қолымен бесікті тербетсе, екінші қолымен әлемді тербетеді» деп, қыз бала тәрбиесіне ертеден-ақ мән берген.

«Томирис» клубының мүшелері қоғамда өшпес із қалдыратындай үлкен ерекшелікпен қалыптасуы тиіс:

- Жан жақты білімді;
- Сыр-сымбатын сақтай білетін, өзін сұлу ұстауға үйренген;
- Ұлттық өнерді дәріптейтін;
- Шебер сөйлеп, салт дәстүрді сақтай білетін;
- Жаңашылдыққа жақын;
- Шетел тілі мен іскерлік қарым-қатынас әдебін игерген;
- Бұрынғы қазақ аруларының асыл қасиеттерін дәріптейтін;
- Қазіргі сәндік киім үлгілерін талғаммен үйлестіре білетін;
- Сан өнерді тал бойына тоғыстыра білген бойжеткен.

Қыздарды тектілікке тәрбиелеу

Ақын Абай: «Жаман тәрбие – болашақтағы қайғыңыз» деген. Қыздың абыройы мен ары – бүкіл елдің абыройы мен ары. Қыз – әдемілік пен іңкәрлік символы. Жібектей мінезімен уыздай тәтті қылығымен, іскерлігімен, ұқыптылығымен, ізеттілігімен, иманды, инабаттылығымен сыйлы. «Қызға қырық үйден тыю, қала берді қара күннен тыю» деген аталы сөз желкілдеп өскен қыр қызғалдағына көрсетілген қысым емес, қайта пәк күйінде құлпырып өссін, жаман аттан аулақ болсын деген ниеттен туған.

Қазақ қыздарынан қаншама ақылгөй даналар, мейірімді аналар, отбасының құты мен берекесі бола білген тұлғалар шықты. Азуы алты қарыс Шыңғыс ханның жары Бөртенің текті анадан туған төрт ұлы дүниенің төрт бұрышын биледі. Кешегі «Жетімдеріміз, жетім болып жүріп-ақ жетілгенбіз» деген ақиық ақын Мұқағалиды, «Маңғыстаудың әулиесі» атанып жүрген Әбіш ағамызды тәрбиелеп өсірген аналарымыздың өмір жолы кейінгіге өнеге. Тәрбие көрген қазақ қыздары ерлерін пір тұтып, оның ата-анасы мен бауырларын құрметтеп, үлкеннің алдын кесіп өтпей сыйлап, қадірлеген. Бұндай әйелдерді ер азаматтар да қатты құрмет тұтқан. Бір дуан елді ашса алақанында, жұмса жұдырығында ұстаған атақты аға сұлтан Құнанбай да анасы Зеренің алдын кесіп өтпеген.

Ұрпақ тәрбиесіне халықтық педагогика мен ұлттық психология көмектеседі. Ата-бабамыздың салт-дәстүрін қыз бала тәрбиесіне пайдалана білуге тиіспіз.

Отан отбасынан басталады

Көп ұлтты тәуелсіз Қазақстан мемлекетінің беріктігі, өркендеп нығаюының негізгі жолдарының бірі – студенттер санасында тәрбие рухын қалыптастыру. Өз Отанын сүю, Ата Занды білу, еркін өмір сүруін қамтамасыз ету – ел мақсаты. Бұл қасиеттерді орындау үшін әрбір студент оны бойына сіңіріп, дамытуы тиіс.

Отбасы – адам дүниеге келгеннен бастап, оның өсіп жетілуіне, қатарға қосылуына ықпал ететін басты факторлардың бірі. Мұнда ол қоғамдық өмірге араласуға, мәдениетті меңгеруге, мінез-құлық нормаларына, өзін тұлға ретінде көрсетуге және әртүрлі әлеуметтік ролдерді атқаруға бейімделеді. «Ұяда не көрсең – ұшқанда соны ілесің» демекші, бала – отбасының айнасы.

Бүгінгі күні отбасылық құндылықтар аса көп өзгерістерге ұшырап, отбасы қарым-қатынасының бұзылуы жиі орын алуда. Қыздардың өз әйел табиғатына тән қасиеттерін сақтап, өз орнын таба білуіне жәрдем беру, сырласу алға қойылғаны жөн. Қыз балаларды тәрбиелеудің маңызы оларды қоршаған өмір, түрлі жынысты адамдар арасындағы өзара қатынас барысында ерекше танылады. Қыз балалардың мінез-құлқын тәрбиелеу жөніндегі жұмыс оларды нәзіктікке баулу, ептілік пен шеберлігін қалыптастыруға, сондай-ақ қыздарды отбасылық қарым-қатынастар сияқты ұғымдармен таныстыруға бағытталуы қажет.

Болашақ ұлт анасы

Мұхаммед пайғамбар: «Жұмақ аналардың аяғының астында», «Үш қыз тәрбиелеп кемеліне келтірген ата-ана жұмаққа барады» деп, ана тәрбиесін жоғары бағалаған.

«Асыл анадан, ат биеден туады» дегендей, нағыз ана тәрбиелеген ердің намысын, елдің тыныштығын қорғайды. «Аталар сөзі – ақылдың көзі», бұрынғы өткен ұлыларымыздың әйел затының тәрбиесіне байланысты төмендегідей түйінді сөздер қалдырған: «Әйелі ақылдының еркегі бақырлы болады, береке мен бірлікке шақырғы болады. Алысты жақын, дәмсізді дәмді етеді. Берекесіз әйел байды жарлы етеді, жарлыны сорлы етеді. Ұйқышыл жалқау келеді, тілі ащы шайпау келеді. Ердің қосағы түзелмей қосы түзелмейді. Әйелің адал болса – алаңың жоқ, арам болса – амалың жоқ. Қанаттандыратын да, қанат талдыратын да әйел. Жақсы әйел жаман еркекті ер етеді, жаман әйел жақсы еркекті қор етеді. Ақылды жарың – байлығың, барың. Жақсы қыз ибалы келін болады. Жақсы келін – келін, жаман келін – өлім болады. Еркек – түздің қыраны, әйел – үйдің шырағы. Әйел – үйдің туы, оттың қуаты» деген ата-бабамыздың мағыналы да маржандай асыл сөздерін бойына сіңіріп, ақылымен елді аузына қаратқан, тәрбиелі де үлгілі ұрпақ таратқан, аты аңызға айналған, адалдығынан әулие деген атақ байланған ару қыз, опалы жар, қасиетті аналар қазақта көп болған. Олар ерін «пірім» деп сыйлаған. Ұрпағының басына адамдық қасиет жинаған, ұлын ұлағатты, қызын парасатты етіп тәрбиелеген.

Дәстүрлі діни танымдар

Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаев Қазақстан халқы Ассамблеясының XV сессиясында сөйлеген сөзінде Дін істері жөніндегі агенттік құру туралы идеяны алға тартқан болатын. Бұл құрылымның міндеттерін белгілей келіп, Президент «біздің шешуші конфессияларымыз мемлекеттік органдармен ынтымақтастық барысында дінге сенуші жастармен белсенді жұмыс жүргізіп, олардың шынайы діни білім алуына көмектесе алар еді» деп атап көрсетті. Бүгінде Қазақстанда ұлттық діни қайта өрлеу кезеңі белең алуда. Дін халықтың мәдени дәстүрлерін сақтаушы және рухани-адамгершілік идеалдардың қозғаушы күші ретінде біздің отандастарымыздың көз алдында зор құндылықтарға ие. Осыған байланысты діни этиканың күші өскелең ұрпақтың адамгершілік және рухани дүниетанымын қалыптастыруда барынша белсенді қолданылуда. Дәстүрлі діни танымдардың сенім үдерістері ғасырлар бойы адамдардың өз ұрпақтарын тәрбиелеуіне, еңбек етуіне, кітап жазып, ұлы өнер туындыларын жасауына ықпал етіп келді. Басқаша айтсақ, дәстүрлі діндер қоғамдық өмірдің және мәдениеттің ажырағысыз бір бөлшегіне айналды. Мұсылмандық Шығыс мәдениетіне тарихи жақындасу Қазақстанда ғылым мен мәдениеттің дамуына барынша зор қозғау салды. Бір жағынан, көне діни нанымдардың орнына келген ислам қазақ халқының адамгершілік жағынан өсуіне интеллектуалдық және мәдени дамуына ерекше ықпал етті. Екінші жағынан алғанда, мемлекеттіліктің, этностық және мәдени ерекшеліктердің сақталып қалуының шешуші факторларының бірі де ислам болды. Көптеген дәуірлердегі түркі дүниесі және қазақ ойшылдары элитасының ұлы өкілдері – Қожа Ахмет Ясауи және Асан Қайғыдан бастап Абай мен Шәкәрімге дейін ислам рухани құндылықтарын таратушылар болды. Қазіргі қазақ қоғамы да сол ғасырлар бойы қалыптасқан құндылықтарды қастерлеп, өмірлік ұстанымдарына айналдыруы қажет.

Жамбыл жалпы орта білім беретін мектебінің «Томирис» атты қыздар клубының 2025-2026 оқу жылына арналған жылдық жұмыс жоспары

Клуб жетекшілері: Аманжол Д.К., Шаймарданова А.М

№	Іс шараның атауы	Өткізу формасы	Мерзімі	Қатысушылар
1	«Томирис» қыздар клубының жылдық жұмыс жоспары, ережелерімен таныстыру	Дөңгелек үстел	қыркүйек айы	Қыздар клуб мүшелері
2	«Томирис» қыздар клубының Инстаграмм парақшасын ашу	Инстаграм парақшасы салтанатты ашылуын жариялау	қыркүйек айы	Клуб жетекшісі: Шаймарданова А.М
3	«Қызға қырық үйден тыйым»	Баяндама	қазан айы	6-10 сынып қыздары
4	« Мәңгілік елдің қыздары ибалы келеді»	Тәрбие сағаты	қазан айы	6-10 сынып қыздары
5	Қызы анадан үйренбей, өнеге алмас...	«Қазақтың ұлттық қолөнері» видеоролик сайысы	қараша айы	6-10 сынып қыздары
6	Иманды болу-парызың	Иман сағаты (ауыл иманымен кездесу)	қараша айы 2025 ж.	-10 сынып қыздары
7	Қыз тілімен түйілген түйінді – жігіт тісімен шеше алмас.	Ұлттық тәрбие сағаты	желтоқсан айы 2025 ж.	8-10 сынып қыздары
8	«Озар елдің қызы мінезді келеді»	Әдеби кеш (тарихтағы дана да дара қыздар жайлы)	қаңтар айы 2026 ж.	6-10 сынып қыздары Насилин Г.
9	«Бүгінгі бойжеткен, ертенгі асыл жар»	Дөңгелек үстел (көпбалалы, табысты әйел аналармен кездесу)	ақпан айы 2026 ж.	6-10 сынып қыздары

10	Әдемі шаш- адамның көркі	Шебер - сынып (шаш өсіру, күтуіне байланысты кеңестер, шашты сәндеу) видеоролик	ақпан айы 2026 ж.	8-10 сынып қыздары
11	«Қыздар арасында» сырласу сабағы	Психологиялық кеңес Сұрақ -жауап	наурыз айы 2026 ж.	6-10 сыныптар Психолог, медбике
12	«Қыздар сұлу көрінер өнерімен»	«Қыз сыны» байқауы	наурыз айы 2026 ж.	6-10 сынып қыздары Насилин Г.
13	«Қыздың көзі қызылда»	Заманауи сән туралы дебат	Сәуір 2026 ж.	8-10 сынып қыздары
14	Қыз жарытып ас бермес – ана үлгісін көрмесе...	Қыздардың аналарымен бірге дайындаған ұлттық тағамдары жайында видеоролик сайысы	мамыр айы 2026 ж.	6-10 сынып қыздары